

Liedteksten

Stichting Expertisecentrum Oefenen.nl
Foundation House
Koninginnegracht 15
2514 AB DEN HAAG

070 762 2 762
info@oefenen.nl
www.oefenen.nl

lied 1: Het klinkerlied

korte, lange en duo klinkers

Over de klinkers gaat dit lied.

Zonder klinkers, bestaan woorden niet.

Er zijn drie soorten: duo, lang en kort.

Dat laat ik je nu horen, zodat dat duidelijk wordt.

KORT

/a/, /i/, /e/, /o/, en /u/ zijn kort. *

Zoals in kat, lip, mes, mus en bord.

Tas, pil, bes, wol of gum,

onthoud de zin: Jan is gek op rum!

refr: Kort, lang, duo,

drie soorten klinkers heeft onze taal.

Kort, lang, duo, je hoort ze duizend maal

in een winkel of een klaslokaal.

LANG

Daan eet zuurkool: deze klinkers zijn lang.

Twee dezelfde letters, samen aan de gang.

/aa/; /ee/; /uu/, /oo/, twee bij elkaar. *

Mees, boos, stuur, of een jaar.

refr: Kort, lang, duo,
drie soorten klinkers heeft onze taal.
Kort, lang, duo, je hoort ze tienduizend maal
op de markt of in een Hema-filiaal.

DUO

Een duoklinker is ook een paar.
De letters zijn verschillend, maar horen bij elkaar.
/ij/, /ou/, /ie/, /ui/, /eu/ en /oe/ *

ijskoud bier uit de keuken van moe.

refr: Kort, lang, duo,
drie soorten klinkers heeft onze taal.
Kort, lang, duo, je hoort honderdduizend maal
in onze Nederlandse taal.

* *Wanneer een letter tussen schuine streepjes staat, gaat het over een klank.*

Lied 2A: het klaplied

Breken van een woord na kort, lang of duo

refr: Woorden breken als je ze gaat klappen.
Het is vaak na een klinker, dat ze knappen.
Wil je leren hoe een woord geschreven wordt,
dan is de eerste vraag: is die klinker duo, lang of kort.

KORT

Mu ssen he bben di kke ne kken.
Ra tten ma ffe kle ffe be kken.
Ka tten wi llen le kker sno rren.
Bl ggen ku nnen scha ttig kno rren.

refr:

LANG

A pen e ten zu re no ten.
No ren ko pen du re bo ten.
Ja gers do den gro te ha zen.
De nen sme ren ge le ka zen.

refr:

DUO

le ren brei en groe ne trui en.

Moe ders snij den reu ze ui en.

Boe ven zoe ken ou de klui zen.

Gie ren grij pen grauwe mui zen.

refr:

Lied 2B: Het breeklied

Regels na breken van een woord na kort, lang of duo

refr: Breekt een woord na kort,
dan schrijf je de letter daarna twee keer.
Breekt een woord na lang,
dan schrijf dan één letter van die lange klinker niet meer.
Breekt het na duo, dan heb je even vrij.
Er gaat geen letter weg en er komt er geen bij.

KORT

Bo ssen, schrijf je met twee s'en.
Scha tten met twee t's.
Twee s'en staan ook in ku ssen en me ssen.
Po ppen en kni ppen met 2 p's.

refr:

LANG

Bro den, heeft maar één /oo/. *

Je verwacht er twee, maar je schrijft het toch zo.

Ste vig heeft ook maar één /ee/, *

Maar die ene /ee/ die telt voor twee *

refr:

DUO

Moe ten met één t na de /oe/. *

Bij duoklinkers is er geen gedoe.

Bie ten 'n /ie/ en één t. *

Je schrijft wat je hoort, er gebeurt niets mee.

refr:

* Wanneer een letter tussen schuine streepjes staat, gaat het over een klank.

lied 3: De f en de v

refr: Zit je er wel eens mee.
Schrijf ik 'n f of schrijf ik 'n v?
Dat vind ik lastig om te horen.
Dat kan mij soms echt wel storen!
Zit je er wel eens mee.
Schrijf ik 'n f of 'n v?
Wil je even oefenen.....
zing dan 'effe' met me mee.

BIJ DE F:

Blaas je door je boventanden.
Fietsen over fraaie stranden.
Friese freules fluiten fijn.
Fransen feesten met fonkelwijn!

refr:

BIJ DE V:

Trilt je lip en trilt je keel.
Vette varkens vreten veel.
Vrolijke vrouwen vragen vrij.
Vakantie vliegt vaak voorbij.

refr:

lied 4: De s en de z

refr: Twee moeilijke letters in het alfabet,
vind ik altijd de s en z.

In delen van Nederland
is tussen uitspraak en schrijven geen verband.
Oefen thuis of in 't café,
zing, schreeuw, sis en zoem voor twee.

De s klinkt als het sissen van een slang, ssssss....
De slager stooft stukjes schapenwang.
Of je zegt ssss als je stil moet zijn op school.
Het super slanke sekssymbool.

refr:

De z klinkt als het zoemen van een bij, zzzzz...
Zwarte zusters zitten zij aan zij.
Bij zzz trilt je keel een beetje mee.
Zonnige zonen aan de zee.

refr:

lied 5: De letter-verander-blues

bij het verlengen van een woord bij duo of lange klinker wordt 's' een 'z', en 'f' een 'v'

refr: De s en z, en de f en v
zijn bijzondere letters. Daar gebeurt van alles mee.
Maak je een woord langer dat eindigt op f of s,
dan verandert die letter volgens een vreemd proces.
De s wordt soms een z en de f een v,
maar na een korte klinker schrijf je er twee.

Eindigt een woord op s en maak je het langer,
na een lange of duoklinker, wordt z zijn vervanger.
Luis wordt luizen en kaas wordt kazen.
Reus, reuzen en ik blaas, wij blazen.
Na een korte klinker, schrijf je twee s'en
Ik kus, wij kussen, één fles, twee flessen.

refr: De s en z, en de f en v
zijn bijzondere letters. Daar gebeurt van alles mee.
Maak je een woord langer dat eindigt op f of s,
dan verandert die letter volgens een vreemd proces.
De s wordt soms een z en de f een v,
maar na een korte klinker schrijf je er twee.

Eindigt een woord op 'f' en maak je 't langer.
Na een lange of duoklinker, wordt v zijn vervanger.
Dus duif wordt dui-ven en zeef wordt ze-ven,
lief, lie-ver, ik beef wordt wij be-ven.
Na een korte klinker, schrijf je 2 'ff'en,
1 slof, 2 sloffen, ik besef, wij beseffen

refr: De s en z, en de f en v
zijn bijzondere letters. Daar gebeurt van alles mee.
Maak je een woord langer dat eindigt op f of s,
dan verandert die letter volgens een vreemd proces.
De s wordt soms een z en de f een v,
maar na een korte klinker schrijf je er twee.

lied 6: Het 'verlengtruc-lied'

bij het verlengen van een woord hoor je of het 'd' of 't', of 'b' of 'p' is.

refr: Je zou denken wat je hoort, moet je ook schrijven.
Dan zouden veel meer mensen bij de les kunnen blijven.
Beste professoren van onze taal:
Kan dat niet eenvoudiger allemaal?
Nu moet je zoveel weten en leren
en alle regels van de taal bestuderen.

Dus klinkt er een t aan het eind van een woord,
schrijf je vaak een d, en dat is iets dat me stoort.
Maak je een woord langer, dan hoor je pas goed,
of je een t of een d schrijven moet.
Dus hond met een d, omdat je zegt hon den
en grond met een d want het is gron den.
En mast met een t, want het is mas ten
en kast met een t omdat je zegt kas ten.

refr:

Dus klinkt er een p aan het eind van het woord,
schrijf je vaak een b, dus anders dan je hoort.
Maak je het woord langer, dan hoor je pas goed,
of je de p of de b schrijven moet.

Dus heb met een b, omdat je zegt he bben
en web met een b, want het is we bben.
en lamp met een p, want het is lam pen.
Je schrijft kramp met een p, omdat je zegt krampen.

Dus hond met een d, omdat je zegt hon den
en grond met een d want het is gron den.
En mast met een t, want het is mas ten
en kast met een t, omdat je zegt kas ten.

lied 7: De woordsoorten

refr: Drie soorten woorden zijn belangrijk in onze taal.

We gebruiken ze in elke zin en in elk verhaal.

Iedere woordsoort heeft een eigen naam ...en een gekleurde kast.

Oranje, groen en blauw, geven je houvast.

IN DE ORANJE KAST ZITTEN DE ZELFSTANDIGE NAAMWOORDEN:

Een zelfstandig naamwoord ... benoemt een mens, dier of ding:

het meisje, de hond, de liefde of een ring.

Als er de, het of een voor staat,

weet je dat het om deze woordsoort gaat.

Je kunt deze woorden in het meervoud zetten:

één hond, twee honden: één pet, duizend petten.

refr:

IN DE GROENE KAST ZITTEN DE WERKWOORDEN:

Een werkwoord ... geeft een actie aan.

Zoals fietsen, kammen, zingen of gaan.

Alles wat iemand doet, deed of heeft gedaan.

Ik kook, wij zongen of hij is gegaan.

Werkwoorden gedragen zich heel ongewoon.

Ze veranderen door de tijd en door de persoon.

refr:

IN DE BLAUWE KAST ZITTEN DE BIJVOEGLIJKE NAAMWOORDEN:

een bijvoeglijk naamwoord ... vertelt iets over mens, dier of ding.

De oude man, of een gouden ring.

Zij voegen informatie aan woorden toe, zodat je meer komt te weten over wie, wat en hoe.

De gevaarlijke hond, de zieke vrijgezel, een blauwe vaas en een gebraden frikandel.

refr:

lied 8: De tegenwoordige tijd

refr: Wanneer iemand iets doet in het heden,
dan noemen we dat: de tegenwoordige tijd.
iets gebeurt dan nu en niet in het verleden.
Ik fiets, wij wandelen, jij rent en zij rijdt.

De ik-vorm van een werkwoord noemen we de stam.
Ik hark, ik loop, ik klap of ik dam.
Die stam gebruik je ook, luister hoe dat gaat,
als je of jij achter het werkwoord staat.
klap jij, speel jij zing je mee

refr:

Als een ander iets doet, dan schrijf je stam plus t.
Hij harkt, zij loopt, u damt of jij klapt mee.
Maar eindigt de stam zelf al op een t.
Dan is dit echt genoeg en schrijf je er geen twee.
klapt zij, speelt hij, zingt u mee

refr:

Als meer personen iets doen, zie je het hele werkwoord staan.

Wij harken, jullie lopen, zij dammen of wij gaan.

Even rust, geen 'gestress', zet je zorgen aan de kant.

De taal is soms gemakkelijk, ja, ook in Nederland

klappen wij, spelen zij, zingen jullie mee

refr:

lied 9: De verleden tijd

refr: De verleden tijd gaat over gisteren of een jaar geleden.
Over alles wat iemand toen deed of wat wij toen deden.

Ik fietste, hij liep en jullie kookten,

u werkte, zij sprak of wij rookten.

Over hoe je werkwoorden dan schrijft gaat dit lied
en of ze regelmatig zijn of niet.

De regel is: schrijf eerst weer de stam.

Bij werken is dat werk en bij kammen is dat kam.

Als één persoon iets deed, schrijf dan stam plus ... te of de.

Dus: ik werk te, jij kam de, zij geloof de

Maar: wij werk ten, jullie kam den, dus bij meer personen,
moet er eenextra n achter komen

refr: De verleden tijd gaat over gisteren of een jaar geleden.

Over alles wat iemand toen deed of wat wij toen deden.

Ik fietste, hij liep en jullie kookten,

u werkte, zij sprak of wij rookten.

Over hoe je werkwoorden dan schrijft gaat dit lied
en of ze regelmatig zijn of niet.

Sommige werkwoorden, gaan tegen elke regel in.

Ze veranderen van klank en doen hun eigen zin.

Ik zing maar ik zong, zij slaapt maar zij sliep en ik lees, maar ik las.

En: zij rijden wordt zij reden, hij is wordt hij was.

Er is geen regel: dus bij zo'n onregelmatig werkwoord, moet jegewoon maar schrijven wat je hoort.

refr: De verleden tijd gaat over gisteren of een jaar geleden.

Over alles wat iemand toen deed of wat wij toen deden.

Ik fietste, hij liep en jullie kookten,

u werkte, zij sprak of wij rookten.

Over hoe je werkwoorden dan schrijft gaat dit lied

en of ze regelmatig zijn of niet.

lied 10: 't Fokschaap

refr: In de verleden tijd, bij regelmatigheid

helpt 't fokschaap je serieus, bij een belangrijke keus.

Staat de laatste letter van de stam, in deze..... rare
schapennaam

dan moet achter die stam,te of ten staan.

Pak de stam van het werkwoord lachen, lach dat eindigt op
'ch'.

En de stam van werken dat is werk, dat eindigt op een 'k'.

'ch' en 'k' staan in 't fokschaap, daarom schrijf je ook: zij lach
te.

En ook is 't: wij werk ten, zoals je misschien al verwachtte.

refr:

Pak de stam van het werkwoord braden, braad dat eindigt op
een 'd'.

En de stam van ploegen dat is ploeg, dat eindigt op een 'g'.

Maar 'd' en 'g' staan niet in 't fokschaap, daarom schrijf je ook
zij braad de.

En het is dus ook wij ploeg den, zoals je misschien al raad de

refr:

Nou zul je altijd zien dat er ook uitzonderingen bestaan.
Zo trekken leven of blozen, zich geen donder van 't
fokschaap aan.

Dus eindigt een werkwoord op ven of zen, dan schrijf je stam
plus 'd' 'e',

want bij leefde en wij bloosden, telt 't fokschaap niet meer
mee.

lied 11: Hebben en zijn

refr:

Er zijn werkwoorden in onze taal,
die gedragen zich, niet normaal.
Hebben en zijn, je moet ze kennen.
Ze komen veel voor, maar het blijft altijd wennen.

Ik heb, jij hebt, wij hebben, maar hij heeft.
Hebben is een werkwoord dat zijn eigen leven leeft.
Hij had, wij hadden, of hebben gehad.
Je vraagt je soms af, wie bedenkt nou zowat?

refr:

Ik ben, jij bent, maar zij zijn en hij is.
Zo'n werkwoord zorgt voor een hoop ergernis.
Hij was, jullie waren of zijn geweest.
Is dat soms bedacht door een foltergeest?

refr:

had/hadden

was/waren

lied 12: De voltooide tijd

Refr: Wanneer je buikje vol is, heeft de kok lekker gekookt.
Ligt er een peuk in de asbak, heeft er iemand gerookt.
Het is over het is gedaan, de actie is voorbij.
Dit noemen wij de voltooide tijd.
In deze tijd zie je niet één werkwoord maar twee.
Het voltooid deelwoord begint meestal met g e.
Het tweede werkwoord is hebben of zijn, bijvoorbeeld waren.
Ik heb gekookt en wij hebben gevaren.

Bij een regelmatig voltooid deelwoord zoals gewerkt, gefietst of geboord.

Hoor je altijd een t aan het eind van het woord.

Dus heb je me gesnapt en heb je me gehoord.

Soms schrijf je een d en dat zal pas blijken,
als je naar de verleden tijd gaat kijken.

Hoorde je daar fietste, schrijf je gefietst met een t
en bij boorde is het dus geboord met een d.

refr:

Ik heb gezongen en hij heeft gelezen.
Wij hebben gevaren en jullie zijn genezen.
Deze houden geen enkele regel aan.
Beginnen met g e en meestal e n achteraan.
Ze zijn niet moeilijk, je schrijft wat je hoort.
Dus laat je niet gek maken door zo'n onregelmatig woord

Heb je 't gehoord?
Heb je het gehoord??
Gehoord is een voltooid.

refr:

Heb je 't gehoord?
Heb je het gehoord??
Gehoord is een voltooid.

lied 13: Het meervoud

refr: Mannen, auto's, paarden of machines,
computers, zeeën of cabines.

In dit lied ga ik zingen
over het meervoud van mensen, dieren of dingen.

Je schrijft normaal wat je hoort
en of s komt achter het woord.
Varkens, agenten, tafels en vrouwen,
honden, salades, ringen en pauwen.

refr:

Eindigt een woord op o of a,
dan schrijf je in het meervoud, komma s erna.
Ook bij u, i of Griekse y
komt die komma s erbij.
Accu's, taxi's en auto's,
baby's, lama's en foto's,
kilo's of paraplu's,
lolly's, pinda's of menu's.

refr:

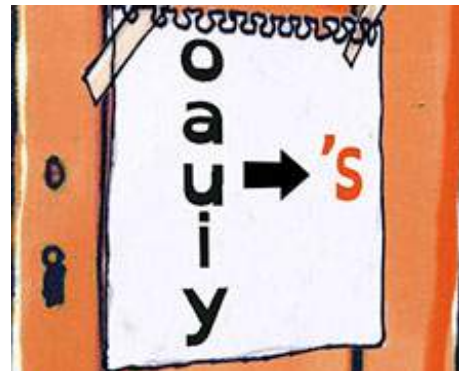
Staat ie of ee aan het eind van een woord,
schrijf je s na ie, als je 'm hoort.

Maar meestal komt er e n achteraan.

Twee puntjes komen dan op de laatste e te staan.

Opties, acties en ruzies,
merries, mummies, conclusies,
reeën en industrieën,
weeën en fantasieën.

refr:

lied 14: Het bijvoeglijk naamwoord

refr: De woorden waar ik nu over zing,
vertellen iets over mens, dier of ding.
Het kan een gevoel zijn of een kleur.
Het lieve meisje of een blauwe deur.
Ook benoemen ze materialen,
gouden schalen of eiken palen.
Soms komen ze van een werkwoord af.
Het gekookte eitje, 'n gebraden giraffe.

Koude koffie of hete thee.
Een bijvoeglijk naamwoord eindigt meestal op een e.
De oude man en mijn beste vrind,
de rode bloem of het brave kind.
Maar je schrijft die e niet, als je 'm niet hoort,
een groot paard of een lang koord.

refr:

Is er sprake van een natuurlijk materiaal,
zoals hout of glas, katoen of staal.

Wordt e n achter het woord gezet.

De glazen schaal of een katoenen net.

Houten deuren, een gouden tand,

zijden blouses of een rieten mand.

refr:

Komt 't bijvoeglijk naamwoord van een voltooid deelwoord af.

Het gekamde haar of een gebroken karaf.

Na d of t komt een e erbij.

Gerookte haring of gestoomde prei.

De rest eindigt altijd op e n.

Een pas geboren baby en de gewonnen pen.

refr:

'n gebraden giraffe?

